

σκόντων, ἀπαντᾷ ὅτι «τὸ χειρόγραφο δόθηκε χωρὶς καμιά ἐπεξεργασία». Ἀλλὰ διατί νὰ μὴ φροντίσῃ νὰ ἐπεξεργασθῇ τὴν ὕλην ταύτην, καθ' ὃ εἶχε καθήκον ὡς ὑπάλληλος ἐν τῷ λεξικῷ, ὅπως ἐπραττον οἱ ἄλλοι συντάκται; καὶ δὲν εἶναι ἐντροπὴ νὰ διδασκώμεθα τὰ τῆς διαλέκτου ἐκείνης παρ' ἑνὸς διδασκάλου, τοῦ κ. Λουκοπούλου, καὶ οὐχὶ παρὰ τοῦ τακτικοῦ συντάκτου τοῦ Λεξικοῦ καὶ γλωσσολόγου διεθνοῦς φήμης (!), ὡς διαφημίζουσιν αὐτὸν οἱ φίλοι του;

Ὅμοίως γράφει (ἐν σελ. 51) «Δὲν εἶχα εὐκαιρίαν νὰ διατυπώσω τὶς ἰδέες μου αὐτές, ἀφοῦ δὲ δημοσιεύθηκε ἡ συνέχεια τῆς Ξενηλασίας μου». Καὶ σημειώσατε ὅτι ἔχουν παρέλθει ἔκτοτε 17 ἔτη! Ἄν ὁ κ. Τρ. ἦτο ἀληθῆς θεράπων τῆς ἐπιστήμης, δὲν θὰ ἐγκατέλειπεν αὐτὴν τρεπόμενος ἐπὶ ἀλλότρια, ἀλλὰ θὰ παρηκολούθει αὐτὴν ἐκ τοῦ σύνεγγυς (γνωστὸν ὅτι ἡ ἐπιστήμη δὲν παρακολουθεῖ, ἀλλ' ἀπαιτεῖ νὰ παρακολουθῆται καὶ μάλιστα πιστῶς), καὶ θὰ συνεπλήρωνε καὶ θὰ διώρθωνεν ἐγκαίρως, ὅπως κάμνει πᾶς γνήσιος ἐπιστήμων, ὅσα ἐκάστοτε παρετήρει καὶ θὰ ἐδιδάσκετο τὰ ἐκάστοτε ὀρθότερον διδασκόμενα. Νῦν δὲ ἀπὸ ἐτῶν ὀρμήσας ἐπὶ τὸ κήρυγμα τοῦ μαλλιαρισμοῦ ἀφίνει τὰ πράγματα ὅπως ἔχουσιν ἐν τοῖς βιβλίοις του καὶ ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῶν ἀξιοῖ καθηγεσίαν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ! Ἡ πόθεν θὰ ἠδύνατό τις νὰ εἰκάσῃ ὅτι μετέβαλε τὰς περὶ τούτων ἀντιλήψεις αὐτοῦ καὶ δὲν ἐξακολουθεῖ ἀγνοῶν τὴν περὶ τούτων ἀληθειαν, ἀφοῦ ἀπὸ γλωσσολόγου μετεβλήθη εἰς ἀπόστολον τοῦ μαλλιαρισμοῦ;

Ἐν σελ. 168 τῶν *Lehnwörter* γράφει ἐπὶ λέξει «*Λέξεις*, αἰτινες ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς μετέβησαν εἰς τὴν Λατ. καὶ ἔπειτα πάλιν ἐκ τῆς Λατ. εἰς τὴν Ἑλλην. ἐπανῆλθον, εἶναι *καλαμάρι, κάμαρα, κανάλι, κανόνικος* :» Εἰς ταῦτα παρετήρησα, ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ σχηματισθῇ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἑλλ. ἐκ τοῦ *κάννα* λέξις τοιαύτη εἰς-άλι ἢ εἰς-άλης, διότι τοιαύτη παραγωγικὴ κατάληξις δὲν ὑπῆρχεν ἐν τῇ Ἑλληνικῇ εὐχρηστος, ὅπως ἐν τῇ Λατινικῇ. Εἰς ταῦτα ἀπαντῶν γράφει σελ. 18 «*λέξεις* ποῦ μᾶς ἦρθαν ἀπὸ τὰ λατινικά, μὰ ἦταν καὶ ἐκεῖ ξένης καταγωγῆς δανεισμένες ἀπὸ λέξεις μὲ Ἑλληνικὴ ρίζα». Ἀφίνω τὸ ἄτοπον τῆς μνείας «*Ἑλλην. ρίζα*», καὶ ἐρωτῶ μόνον περὶ ριζῶν διελάμβανεν ὁ κ. Τρ. ἐν οἷς ἔγραψεν ἐν τῇ σελ.

168, ἅτινα εἶχον πρὸ ὀφθαλμῶν καὶ ἤλεγξα, ἢ περὶ λέξεων ; καὶ οἱ παραλαβόντες τὴν καμάρα, κανονικός, χορδά, καὶ μεταποιήσαντες εἰς κάμαρα, κανόνικος, κόρδα, ρίζας Ἑλλην. ἢ λέξεις τελείας παρέλαβον ; Καὶ ὁμως οὕτω διαφεύγων τοὺς ἐλέγχους γράφει ἔπειτα τὰ κομψὰ ταῦτα περὶ ἐμοῦ ὅτι «φορτώνει στὴ ράχη τρίτου τὶς δικές του φαντασιοπληξίες.»

Τὴν παραγωγὴν τῆς ξένης λέξεως βαμπάκι, μπαμπάκι ἐκ τοῦ Ἑλλην. βόμβυξ ἀπέκρουσα ὡς πλημμελῆ καὶ ἀξίαν ἄλλων παλαιότερων χρόνων. Λοιπὸν περὶ τούτου τῶρα διατείνεται ἐν σελ. 44, σημ. ὅτι «μοῦ μένει πάντοτε κάποια ἀμφιβολία μήπως οἱ διάφοροι τύποι τοῦ στοῦς Βυζαντινοῦς δὲν εἶναι μόνο παρετυμολογίες τοῦ βόμβυξ.» Εἰρωτίσθητε βέβαια. Αὐτόθι περὶ τοῦ σινάτωρ=στρατιώτης ἀντὶ σιγνάτωρ λέγει ὅτι ἡ εἰκασία δὲν εἶναι καθόλου ἀσχημη (εὐχαριστοῦμεν!), ἀλλ' ὅτι καὶ ἄλλοι δὲν ἐνόησαν ὀρθῶς. Ὡραία δικαιολογία! Ἄλλὰ νομίζω ὅτι αἱ Πανεπιστημιακαὶ ἔδραι δὲν εἶναι προωρισμένοι δι' ἐκείνους, οἵτινες σφάλλονται, ὅπως καὶ οἱ προγενέστεροι καὶ οὕτω διαιωνίζουσι τὰς πλάνας, ἀλλὰ δι' ἐκείνους οἵτινες διορθώνουσι τὰ ἐσφαλμένα. Τὰ αὐτὰ λεκτέον καὶ περὶ τῆς λέξεως βερύκοκον· βεβαίως πολλοὶ εἶπαν μέχρι τοῦδε (καὶ λέγουσι ἀκόμη σήμερον οἱ φίλοι τοῦ κ. Τρ.) πολλὰ τὰ ἀνόητα περὶ αὐτῆς. Ἄλλ' οὗτος, ἄλλως τε καὶ ἐπειδὴ διαλαμβάνει εἰδικῶς περὶ τοιούτων λέξεων, ὧφειλε νὰ μελετήσῃ, εὖρη καὶ διδάξῃ τὰ ἀληθῆ. Ταῦτα θὰ προσεδόκα ἕκαστος παρ' ὑποψηφίου καθηγητοῦ τῶν μαθημάτων τῆς γλωσσολογίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ, ἀφοῦ μάλιστα ἐπὶ τῇ βάσει τούτων καὶ οὐχι ἄλλων ἀπήτει τὴν καθηγεσίαν ταύτην.

Προκειμένου περὶ τοῦ σφάλματος τοῦ κ. Τρ. ταυτίζοντος τὸ σκόλυμος πρὸς τὰ γαῖδουράγκαθα, καίτοι ὁ ἀσιδῖμος Κοραῆς ἐν τοῖς περιωνύμοις Ἀτάκτοις αὐτοῦ ἐδίδαξε τὰληθῆ περὶ τούτου, ἀπαντᾷ παρασιωπῶν μὲν τὴν παραπομπὴν μου εἰς τὰ Ἄτακτα, ἀναγράφει δὲ ἄλλα γλωσσάρια ἐν οἷς διδάσκεται πλημμελῶς ἢ ταυτότης αὐτῶν, ἵνα οὕτω δικαιολογηθῆ κατὰ τινὰ τρόπον οἷονδῆποτε. Ἐγὼ παρέπεμψα καὶ εἰς τὰ Ἄτακτα καὶ εἰς τὸ ἄριστον λεξικὸν τοῦ μακαρίτου Π. Γενναδίου ἀπλῶς καὶ μόνον, ἵνα μὴ ὁ κ. Τρ. ἀντιτάσσωσι μοι τοὺς σφαλλομένους ἐκείνους διυσχυρισθῆ, ὅτι ἠγνοεῖτο

καὶ ἀγνοεῖται ἢ ἀλήθεια, διὸ αὐτὸς κατὰ τοὺς δεῖνα καὶ δεῖνα διδάσκει ὅ,τι παρ' αὐτοῖς εὔρεν.

Εἶδομεν ἄνωτ. (σ. 12) πῶς ὁ κ. Τρ. παρῆγε τὸ ῥῆμα ἐπηρεάζω ἀπὸ τοῦ ἐπίρροια κατὰ παράβασιν τῶν κανόνων περὶ τῆς παραγωγῆς τῶν ῥημάτων ἀπὸ τῶν ὀνομάτων. Πᾶς ἄλλος οὕτως ἐξελεγχόμενος θὰ συνωμολόγει ἢ τοῦλάχιστον θὰ ἐσιώπα· ἀλλ' ὁ κ. Τρ. ἔρχεται τῶρα σελ. 45 καὶ ἐρωτᾷ « πῶς προέκυψεν ἡ νέα σημασία; Ἐδῶ εἶναι ὁ κόμπος κλπ. » Ὁχι, Χριστιανέ μου, αἱ σημασίαι τῶν λλ. γινώσκουμεν ὅτι πολλάκις μεταβάλλονται ποικίλως· ἐδῶ εἶναι ἡ μεταβολὴ προφανῆς, τὸ δὲ ζήτημα ἦτο ἀπλούστατα γραμματικὸν καὶ πρὸς αὐτὸ οὐδεμία ἐγχωρεῖ ἐνστασις ἢ πρόφασις.

Παρετήρησα ὅτι αἱ παραλείψεις τῶν κλειστοτέρων φωνηέντων ἐν τῷ φλακή, βίγλα, ἀκλουθῶ, καβαλκεύω κλπ., καὶ τῶν ἀνοικτοτέρων ἐν τῷ καλαμαρ(ο)θήκη, καρ(α)κάλι κτλ. πλημμελῶς παρετίθεντο παρ' ἀλλήλας ὡς ὅμοιαι, διότι ἔχουν διαφόρους αἰτίας. Ἀπαντᾷ ἐν σελ. 45 σημ. « αὐτὸ ἔγινε, ἐπειδὴ καὶ λίγα εἶναι (δὲν εἶναι ὀλίγα) καὶ σὲ περισσότερες ἴσως ἀπὸ τις δυὸ κατηγορίες ποῦ μνημονεύει ὁ Χατζ. ἀνήκουν ». Θαυμασία δικαιολογία. Ἐξακολουθεῖ δὲ « ὄχι μόνο ὅμως δὲν γίνεται καμμιά παραβολὴ μὲ ὅσα στὴν ἀρχὴ καὶ στὸ τέλος λέγονται, παρὰ καὶ γίνεται ἡ διάκρισις σύμφωνα μὲ τὴν ἀνομοιωτικὴν ἔρμηνεία τοῦ Kretschmer ». Λυποῦμαι ὅτι ἀναγκάζομαι νὰ εἶπω δημοσίᾳ, ὅτι ταῦτα δὲν εἶναι ἀληθῆ. Διότι εὐθὺς μετὰ τὰ φαινόμενα τῆς μιᾶς τάξεως ἔπονται τὰ τῆς ἄλλης ἄνευ οὐδεμιᾶς σημειώσεως ἢ διαστολῆς.

Ὁ κ. Τρ. ἐδίδασκεν ἐν φυλλαδίῳ ἐπιγραφομένῳ « Ἡ γλῶσσα μας, πίνακες ἀπὸ τὴν ἱστορίαν της » ὅτι « ἄλαξαν φωνητικὴ μορφή, νοκί, ῥῶγα (ῥάξ), γλυστρω (sic) (μεσαιωνικὸ ἐκγλυστρω) ». Εἰς ταῦτα παρετήρησα ὅτι τὸ μεσαιωνικὸν λεγόμενον ἐκγλυστρω εἶναι ἀνύπαρκτον καὶ ἀδύνατον, τὸ δὲ ῥῶξ καὶ ῥάξ εἶναι δύο διάφοροι ἀρχαιοῦθεν παραδοθέντες καὶ διασωθέντες τύποι τῆς αὐτῆς λέξεως, ὅπως καὶ ἄλλων πολλῶν ». Τί εἰς ταῦτα ἀπαντᾷ; ὅτι τὸ ἐκγλυστρω εἶναι τυπογραφικὸν σφάλμα, περὶ δὲ τοῦ ῥῶγα (ῥάξ) δι᾽σχυρίζεται τάδε: « Στὸ ἴδιο φυλλάδο γίνεται κάπου λόγος γιὰ τὶς λέξεις τῆς δημοτικῆς, ποῦ μᾶς ἤρθαν ἀπὸ τ' ἀρχαῖα, μὰ ποῦ συγκρινόμενες μὲ τὶς ἀντί-

στοιχες ἀρχαῖες λέξεις παρουσιάζουν διαφορετικὴ φωνητικὴ μορφή· μεταξύ τους ἀναφέρεται καὶ ἡ «ῥῶγα (ῥάξ)· Ἡ ῥῶγα μας ἔρχεται βέβαια ἀπὸ τὸ ῥῶξ καὶ ἡ διατύπωση τοῦ κειμένου δὲν εἶναι καλὴ, μὰ καὶ ἐδῶ ἐπρόκειτο, σύμφωνα μὲ τὸ σκοπὸ τῶν πινάκων καὶ τῆ συνοπτικὴ τους διατύπωση, ν' ἀντιπαρατεθοῦν μερικοὶ κοινοὶ σημερινοὶ τύποι πρὸς τοὺς γνωστοὺς σὲ ὄλους ἀπὸ τ' ἀρχαῖα—στὴν περιστάσῃ μας τὸ ῥάξ-ῥᾶγες». Ἐνοήσατε τί λέγει; Δὲν ἦτο ἄγνοια ἢ ἀναγωγὴ τοῦ ῥῶγα εἰς τὸ ῥάξ, ὅπως ἡ τοῦ νοίκι εἰς τὸ ἐνοίκιον, τοῦ γλυστρῶ εἰς τὸ ἐκ γλυστρῶ (γρ. γλιστρῶ), ὅχι, ὁ κ. Τρ. δὲν σφάλλεται, μόνον ἡ διατύπωση τοῦ κειμένου δὲν ἦτο καλὴ· ἔπειτα λέγει, ἦτο προφορικὴ διδασκαλία (πῶς προφορικὴ;), εἰς τὴν ὁποίαν, ὡς φαίνεται, ἐπιτρέπεται ἡ κακὴ διατύπωση!

Ἐν σελ. 3 κεῖται «περιορίζει τὴ χρῆση τῶν διπλῶν συμφώνων μόνον στὶς ρίζες (ἐπιροή, γύφτισα—ἄλλος)». Ἐγὼ παρατήρησα ὅτι ἐν τῇ λέξει ἐπιροή δὲν κεῖται τὸ ἀπλοῦν ρ ἐν τῇ καταλήξει ὅπως ἐν τῷ γύφτισα, ἀλλ' ἐν τῷ θέματι ὅπως ἐν τῷ ἄλλος, καὶ ὅτι ἀτόπως τὸ ἐπιροή παρατίθεται παραλλήλως πρὸς τὸ γύφτισα ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ ἄλλος. Εἰς ταῦτα ἀπαντῶν ὁ κ. Τρ. γράφει τὰ κομψὰ ταῦτα «μὲ μιὰ ἀνώδυνη φαινομενικὴ μικροτροποποίηση στὰ λόγια μου δίνεται εὐκαιρία γιὰ ἐρωτηματικὰ καὶ θαυμαστικά. Μὰ ποιὸς μίλησε γιὰ καταλήξεις»; Βεβαίως δὲν ὠμίλησε κανεὶς περὶ καταλήξεων, ἀλλ' ὅταν λέγεται, ὅτι μόνον ἐν ταῖς ρίζαις γίνεται χρῆσις τῶν διπλῶν, καὶ παρατίθενται παραδείγματα καὶ ριζῶν καὶ καταλήξεων, ἄλλος καὶ γύφτισα, τότε νοοῦνται ἢ ὅχι καὶ αἱ καταλήξεις; καὶ τὸ ἐπιροή ποῦ ἀνήκει;

Ὅπως ἕκαστος βλέπει, αἱ ἀντιλογίαι καὶ ἀπαντήσεις τοῦ κ. Τρ. εἶναι δικολαβικὰ ἐπιχειρήματα, ἐλικτὰ κοῦδὲν ὑγιᾶς κατὰ τὸν τραγικόν. Διὰ τοῦτο δὲ παραλείπων τὴν περαιτέρω τούτων βάσανον ἔρχομαι ἐπὶ ἄλλα τινὰ ἄξια ἰδιαιτέρας προσοχῆς.

Ὁ κ. Τρ. εἰδίδασκεν ὅτι τὸ μείσγω προήλθε κατὰ μετάθεσιν ἐκ τοῦ σμείγω καὶ τὸ φάσγανον ἐκ τοῦ σφάγανον. Ἐγὼ ἰνῆρεσα ταῦτα, περὶ δὲ τοῦ μείσγω εἰδικῶς εἶπα, ὅτι τὸ προὑποτιθέμενον σμείγω εἶναι πλημμελές, διότι ἐν οὐδεμιᾷ τῶν ἀδελφῶν γλωσσῶν πιστοῦνται τύποι ἀρχόμενοι ἀπὸ τοῦ σμ—, ὁ δὲ κ. Τρ. λησμονῶν τὸ τοῦ

παλαιού οὐχ ὁμοιος ὁ ψόφος, ἔγνω ν' ἀπαντήσῃ διὰ καταγγελίας, ὅτι δὲν ἀνέγνωσα ὅσα περὶ τούτων κεῖνται ἐν τῇ Γραμματικῇ Brugmann.—Thumb. Εὐχαριστῶ διὰ τὸ δῶρον, ἀλλ' ἅμα δηλῶ ὅτι δὲν τὸ δέχομαι. Διότι ἡ ἑρμηνεῖα ἐκείνη οὔτε ἀπλῆ τις καὶ εὐπρόσδεκτος τοῖς ἡμετέροις δύναται νὰ εἶναι οὔτε ὑπὸ πάντων ἀποδεκτὴ ἐγένετο, εἰς τὸν ἐξετάζοντα δὲ εἰδικώτερον τὰ τῆς Ἑλλην. καὶ Λατ. εἶναι προσέτι διὰ τε ἄλλα καὶ διὰ τὸ μὴ ἀδῶς, -μιγῆς περιττῆ ἕνεκα τούτων καὶ ὁ Prellwitz ἐν τῷ Ἑτυμολογικῷ λεξικῷ σελ. 293 δὲν παρέλαβεν αὐτήν, γράφει δὲ «μιγ-σχω (anders Wackernagel KZ. 33, 39).

Ἐν σελ. 25 ἐξ. διαλαμβάνει περὶ τῆς πραγματείας αὐτοῦ Ὁρθογραφία κλπ. καὶ ἐπαινεῖ μὲν αὐτὴν διατεινόμενος ὅτι «ἡ μονογραφία μου αὐτὴ δίνει μιὰ συνολικὴ εἰκόνα τῆς ὀρθογραφίας μας μετὰ τὴν ἱστορίαν της καὶ μετὰ ὅλα τὰ συναφῆ ζητήματα», πράγματι δὲ ἀγωνίζεται νὰ σώσῃ αὐτὴν ἀπὸ τοῦ ἐκμηδενισμοῦ. Διότι ποῖα εἶναι τὰ ἐν αὐτῇ λεγόμενα, δεικνύουσιν ἐπαρκῶς τάδε: «Ἄμα ἡ ὀρθογραφία, λέγει, ἔχει τὶς ρίζες της 2,000 χρόνια πίσω, πολλὰς φορές, σύμφωνα ἀκριβῶς μετὰ τοὺς κανόνας καὶ τὸ πνεῦμα τῆς ὀρθογραφίας αὐτῆς θὰ πρέπει νὰ νεωτερίσῃ κανεὶς, καὶ ἔτσι νὰ παραβῇ τὴν παράδοσιν, ἂν θέλῃ νὰ τῆς μείνῃ πιστός.» Ἐγὼ, ἐπειδὴ δὲν ἠδυνάμην νὰ νοήσω τὰ σοφὰ ταῦτα, ἤτοι πῶς εἶναι δυνατόν σύμφωνα ἀκριβῶς μετὰ τοὺς κανόνας της καὶ νὰ παραβῇ τις τὴν παράδοσιν καὶ νὰ μείνῃ αὐτῇ πιστός, (διότι κατὰ τὴν λογικὴν παράβασιν καὶ πίστις ἐκφράζουσιν καθ' ὁλοκληρίαν ἐναντίας ἐννοίας), διὰ τοῦτο εἶπα «πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ Γοργίας θὰ ἐζήλευε μιὰν τοιαύτην δικανικὴν δεινότητα». Καὶ τώρα πῶς νομίζετε ἀπαντᾶ; πῶς ἐρμηνεύει τὰ δικολαβικά ταῦτα; Διὰ τῆς γελοίας φράσεως «κάλεσέ με σὶό γάμο σου νὰ σοῦ πῶ καὶ τοῦ χρόνου». Ἐπέισθητε βέβαια! Εἶναι ταῦτα λόγοι ἀξιοὶ ἐπιστήμονος καὶ μάλιστα ὑποψηφίου καθηγητοῦ; Καὶ ποῦ ἐπῆγε τὸ ἥθος;

Πόσον δὲ ἠπλοποιήθη καὶ ἐρρυθμίσθη διὰ τῆς ἐργασίας τοῦ κ. Τρ. τὸ ζήτημα τοῦτο, διδάσκουσι τὰ ἐξῆς: Ἐπειδὴ, λέγει, (σ. 134) ἡ γλῶσσα ἡμῶν «βρίσκεται σὲ κάποιαν ἀμεσὴν ἐξάρτησιν ἀπὸ τὴν ἀρχαίαν φιλολογοίαν, ἔχει καὶ ἡ ὀρθογραφία της ἀμεσὴν σχέσιν με

ἐκείνην. Ἔτσι λ. χ. μιὰ καὶ γράφεται πιά στ' ἀρχαῖα κείμενα οἰκτίρω, μεῖγμα ἀνάμεικτος, φιλονικῶ, μοιάζει σωστό νὰ γράφωμε καὶ μεῖς τοὺς ἴδιους...». Ἄλλ' ἐν σελ. 121 διδάσκονται τὰνάντια «οἱ μαρτυρίες τῶν γραμματικῶν δὲν ἔχουν σημασία, ἅμα δεχτοῦμε ν' ἀπλοποιήσωμε, ἀκόμη κιὰν παραβοῦμε γραφές ἱστορικὰ βεβαιωμένες.» Καὶ πάλιν ἐν σ. 122 «ξερὸι θεωρητικοὶ λόγοι δὲν μποροῦν νὰ παίρνουν γιὰ μέ οὔτε τὴν πρώτη οὔτε τὴν δεύτερη θέση γιὰ τὴν ἐχτίμηση τῆς ὀρθογραφίας, ὅπου πρῶτ' ἀπ' ὄλα ἔχομε νὰ κοιτάξουμε νὰ εἶναι αὐτὴ πραχτικὴ. Κατὰ βάθος ἐδῶ εἶναι κι' ὄλο τὸ ζήτημα, κ' ὄχι στὰ διάφορα ἐπιχειρήματα ποῦ ἔρχονται νὰ δικαιολογήσουν μᾶλλον τὴν δεσπόζουσα αὐτὴ ἀντίληψη.» Ὡς ἕκαστος βλέπει, ἐδῶ πλέον οὐχὶ τὰρχαῖα κείμενα, ἀλλὰ λόγοι πραχτικοί, ἀπλοποιήσις πρυτανεύουσι κατὰ τὴν κρίσιν αὐτοῦ περὶ τῆς ὀρθογραφίας. Κατὰ ταῦτα ἐν σελ. 39 ἐγκρίνει γραφὰς οἰον, γρικῶ, γλιστρίδα, γλιτώνω, λιώνω, ἴσκιος, νιώθω, παλικάρι, ξιπάζω, τραβῶ, παπάς, κουκί κλ. παρὰ τὸ ἔτυμον καὶ τὰ κείμενα. Καὶ σ. 41 λέγει ὅτι προτιμότερας νομίζει τὰς γραφὰς ἔραψα, ἔριχνα ὡς ἀπλουστέρας, καίτοι οὐδεὶς βέβαια ἐπιστήμων ἔγραψε ποτὲ ταῦτα μεθ' ἀπλοῦ ρ καὶ τὰ κείμενα βρωσιν. Ἐδῶ ἄρα ἔχομεν ἄλλην ἀρχήν, οὐχὶ δηλ. τὴν κοινήν, καὶ συνήθη χρῆσιν ἢ τὴν ἱστορικὴν γραφήν, ἀλλὰ τὴν ἀπλουσιέραν. (Δευτέρα αὕτη ἀρχή). Ἄλλ' ἔρχεται καὶ τρίτη. Οὕτως ἐν σ. 36 ἐγκρίνει τὰς γραφὰς διὰ τὴν νέαν γλῶσσαν ἔγειρα, ἀβγατίζω, γλιστρῶ, ἔγινα, κατεβαίνω, πρίγκιπας, σβήνω, οἱ ὄρες διὰ τὸν λόγον ὅτι τὰς ἔχουν παραδεχτῆ ὄλοι οἱ ἐπιστήμονες¹. Τρίτη ἄρα αὕτη ἀρχή, ἢ χρῆσις τῶν ἐπιστημόνων (ὁ πολὺς κόσμος γράφει, ὡς γνωστόν, πλημμελῶς πρίγκηψ, αὐγατίζω, σβύνω, ἔγυρα, γλυστρῶ ὅπως καὶ αὐτὸς ὁ κ. Τρ. ἀνωτέρω σελ. 21).

Οὕτως ἀλλαχοῦ ἢ ἀρχαῖα, ἢ ἱστορικὴ ὀρθογραφία, τὰ κείμενα, ἀλλαχοῦ ἢ χρῆσις τῶν ἐπιστημόνων, καὶ ἀλλαχοῦ πραχτικοὶ λόγοι, ἢ ἀπλοποιήσις θὰ εἶναι ἐκάστοτε ὁ νικῶν λόγος. Ἄλλὰ καὶ ταῦτα δὲν ἀρχοῦν. Διότι ἐν σ. 45—6 προτείνεται νὰ γράφωμεν τὰ ἐπίθετα διὰ τοῦ —ια :—γλυκειά, πλατεῖά κ. λ., ἀλλὰ τὰ οὐσ. διὰ τοῦ —ια :—βρα-

¹ Νοεῖται οἴκοθεν ὅτι οὔτε μνημονεύεται οὔτε πρέπει, ὡς φαίνεται, νὰ μνημονεύηται ὁ ἐπιστήμων ὁ εὐρών τὰς ὀρθὰς ταύτας γραφὰς.

διά, θηλιά διά τοῦ ι. Ἐδῶ ἄρα ἔχομεν καὶ ἄλλο, τέταρτον κριτή-
 τήριον, τὸ μέρος τοῦ λόγου, τὴν σημασίαν. Τοῦ λοιποῦ ἄρα ἡ ὀρ-
 θογραφία πολλῶν λέξεων θὰ ἐξαρτᾶται οὐχὶ ἀπλῶς ἐκ τοῦ ἐτύμου ἢ
 τοῦ σχηματισμοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς σημασίας καὶ τῆς χρήσεως ὡς
 τοιούτου ἢ τοιούτου μέρους τοῦ λόγου, καὶ θὰ γράφωμεν βαρεῖα δου-
 λειά, βαρεῖα ν' ἢ καλογερικὴ, ἀλλὰ ἡ βαρεία (δηλ. τάσις) καὶ ἡ βαριά
 (δηλ. σφῦρα.) Ἀτασθαλίας περὶ τοὺς τόνους ἴδε ἀνωτέρω σ. 14, δι'
 ὧν ἀπλοποιεῖται θαυμασίως ἡ ὀρθογραφία! Αὐτὸ εἶναι τὸ μόνον
 ἔργον τοῦ κ. Τρ., ἐν ᾧ δὲν γίνεται λόγος περὶ λέξεων καὶ τούτων
 ξένων καὶ μεμονωμένων, ἀλλὰ περὶ συνόλου τινός, καὶ τοῦτο θὰ ἔχη,
 ὡς δύναται τις νὰ εἰκάσῃ, τὴν ἀρχιτεκτονικὴν του, τὴν ψυχὴν του,
 καὶ εἰς τοῦτο προσκαλούμεθα, ὡς ἀνωτέρω εἶδομεν, ὑπὸ τοῦ κ.
 Τρ. νὰ ἐπιθεωρήσωμεν καὶ τὸν κ. συγγραφέα. Τὸν βλέπομεν. Ἄν τὰ
 τοιαῦτα εἶναι ἐπιστημονικὴ ἐργασία, τότε ἀνάγκη ἡμεῖς οἱ ἀρνούμε-
 νοι τοῦτο, νὰ θραύσωμεν τὸν κάλαμον καὶ ὁμολογήσωμεν τὴν ἀδυ-
 ναμίαν ἡμῶν νὰ γράφωμεν ἐπιστημονικὰ(!) ἔργα.

Διὰ τῶν αὐθαιρέτων μεταβολῶν τούτων τῆς ὀρθογραφίας τῆς
 ἡμετέρας γλώσσης καταντᾶ νὰ ἔχη σήμερον ἕκαστος τῶν γραφόντων
 τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ὀρθογραφίαν· οὕτως ὁ κ. Τρ. γράφει νὰ δοθῆ, νὰ
 γραφῆ ἄνευ ι ὑπογεγραμμένου, ἄλλοι τὸναντίον θὰ δοθεῖ, νὰ γρα-
 φεῖ διά τοῦ ει, ἄλλοι γράφουν ἄνευ τόνων καὶ πνευμάτων κλπ. καὶ
 ἄλλος ἄλλα. Καὶ ταῦτα πάντα εἶναι φυσικώτατα κατόπιν τῆς τοιαύ-
 τῆς ἀτασθαλίας διδασκαλίας. Καὶ οἱ μὲν ἄλλοι γράφουν καὶ εἰσάγουν
 ταῦτα εἰς τὰ ἴδια αὐτῶν βιβλία, ὁ δὲ κ. Τρ. εἰσάγει τὰς καινοτομίας
 αὐτοῦ ταύτας εἰς τὰ διδασκτικὰ βιβλία τοῦ Κράτους καὶ οὕτως αὐθαι-
 ρέτως διαφθείρει τὴν συνήθη, τὴν ἐπίσημον ἡμῶν γλῶσσαν. Εἰς ἐλευ-
 θέρας πολιτείας οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ μεταβάλωσι τῶν καθεστώτων
 τι, προσπαθοῦν νὰ πείσουν τὸν κόσμον περὶ τῆς χρησιμότητος τῆς
 μεταβολῆς. Καὶ ἐρωτᾶται: ἔπεισεν, ἐπειράθη κἂν νὰ πείσῃ ὁ κ. Τρ.
 καὶ οἱ φίλοι του τοὺς Ἕλληνας περὶ τῆς ὠφελείας τῆς ἐξυμνουμένης
 μεταρρυθμίσεως τῶν ἐκπαιδευτικῶν ἡμῶν καθεστώτων, ἅτινα τολμοῦν
 νὰ κανονίζουσι κατὰ βούλησιν; Ὁχι! Ἀλλὰ τότε πάλιν ἐρωτᾶται,
 τί τοῦ χρεωστοῦν οἱ δυστυχεῖς ἑλληνόπαιδες νὰ καταταραγῆ αὐτοὺς
 οὕτως, ἤτοι νὰ διδάσκωνται ὀρθογραφίαν, τὴν ὁποίαν αὐρτον θὰ

ὀφείλουν νὰ ἀνταλλάξουν δι' ἄλλης, ἄλλως θὰ ἐλέγχωνται ὡς ἀγράμματοι; Ἡ τίς κατέστησεν αὐτὸν αὐτοκράτορα τῶν γλωσσικῶν ἡμῶν πραγμάτων, ὥστε ἐπωφελούμενος ἐπαναστατικῶν καθεστώτων νὰ μετακινή τὰ τῆς γλώσσης ἡμῶν αὐθαιρέτως; Δύναται τις νὰ τολμήσῃ τοιαῦτα ἐν τῇ ὀρθογραφίᾳ τῆς Γαλλικῆς λ. χ. γλώσσης, ἢ ἐν τούτοις ἡ ἱστορικὴ ὀρθογραφία εἶναι ἐλαχίστων μόνον αἰῶνων; Εἶναι ταῦτα ἔργα ἐπιστήμονος; Καὶ δὲν συλλογίζεται ὅτι αὐριον τὰ γελοῖα μὲν, ἐπιβλαβῆ δὲ εἰς τὸ ἔθνος ἡμῶν κατασκευάσματα ταῦτα θὰ καταπέσουν μετὰ πολλοῦ πατάγου; Ἄγνοεῖ αὐτὸς καὶ οἱ φίλοι του, ὅτι μόνον αἱ κατὰ μικρὸν γινόμεναι διορθώσεις παλαιῶν καθεστώτων εἶναι πραγματικαί, μόνιμοι; (ἴδε ἄνωτ. σελ. 15 τὰ τοῦ Gabelenz). Ἄλλ' οὐδὲν σημαίνει. Ἄς κάμωμεν ἡμεῖς τώρα τὴν δουλειά μας, ἄς λάβωμεν ἡμεῖς σήμερον τὸν τίτλον τῶν μεταρρυθμιστῶν καὶ μετ' αὐτοῦ τὰς μεγάλας, τὰς ὑψηλὰς θέσεις ἐν τῷ ὑπουργείῳ καὶ τῷ Πανεπιστημίῳ καὶ τῇ Ἀκαδημίᾳ, καὶ ἔπειτα γαῖα μειχθήτω πυρὶ.

Ἀντίφασιν καταγινώσκει μου ὅτι ἄλλοτε μὲν ἔκρινα τὰ Lehnwörter ἐπιεικῶς, νῦν δὲ αὐστηρῶς; ἀλλὰ πρῶτον μὲν τὸ βιβλίον τοῦτο ἦτο ἐργασία νέου ἀρχαρίου, τὸν ὁποῖον, ὡς ἦτο φυσικόν, ἔκρινα καθῆκόν μου νὰ παραθαρρύνω. Ἐπειτα σημειωτέον ὅτι ἦτο πραγματεία ἐπὶ διδακτορίᾳ, καὶ, ὡς εἰκός, δὲν ἐδικαιούμην ν' ἀξιῶ, ἵνα δι' αὐτῆς παρουσιάζωνται μεγάλα πράγματα. Πρόσθετε τούτοις ὅτι ὑπέσχετο Λεξικὸν καὶ Ἐρεύνας, ἐνθα θὰ συνεπληροῦντο τὰ ἐλλιπῆ ἐν τῇ περὶ τῆς ὀρθογραφίας πραγματείας, καὶ ὅτι τέλος δὲν ἐπήνεσα ἀπολύτως, διότι οὐ μόνον λεπτομερείας, ἀλλὰ καὶ γενικὰ σφάλματα, ἔλλειψιν μεθόδου ἤλεγξα, λ. χ. ὅτι οἱ φωνητικοὶ νόμοι καὶ αἱ σημασιολογικαὶ μεταβολαὶ δὲν τελοῦνται ἐπὶ τῶν ξένων λέξεων ἀκριβῶς ὅπως ἐν ταῖς ἐγχωρίοις, ὅπως ἐφρόνει ὁ κ. Τρ. κλπ. Ὅτε δ' ὁμως παρετήρησα ὅτι τὰ μὲν ὑπεσχημένα ἐκεῖνα ἔργα δὲν ἐξέδωκε, καίτοι τοσαῦτα ἤδη παρήλθον ἔτη, οὐδὲν δὲ προσοχῆς ἄξιον ἔκτισε ἐδημοσίευσεν, ὥστε νὰ δείξῃ καὶ πείσῃ ὅτι ἐργάζεται συνεχῶς ὑπὲρ τῆς ἐπιστήμης τῆς γλώσσης, ὅτε εἶδον, ὅτι ἐτράπη μὲν ἐπὶ ἀλλότρια τῆς ἐπιστήμης ἔργα, παρουσιάζεται δὲ σήμερον καὶ ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῶν τούτων τῶν ἀτελῶν πρώτων ἔργων ζητεῖ νὰ καταλάβῃ τὴν ἔδραν τῆς γλωσσολογίας, ἣτις τοσοῦτον μεγάλα καὶ δύσκολα μα-

θήματα περιλαμβάνει, τότε κατ' ἀνάγκην ἢ κρίσις μου περὶ τῶν ἐργασιῶν ἐκείνων δὲν ἠδύνατο νὰ εἶναι ἐπιεικής, ἀλλὰ τοῦναντίον καθ' ὃ εἶχον καθήκον, δικαία καὶ, ἂν θέλετε, αὐστηρά¹.

Ἐν οἷς περὶ τοῦ βαστάζω γράφει, ἔχει δίκαιον· δὲν παράγει διαρρήδην ὅπως ἐν τῇ σημειώσει ἐκείνῃ τῶρα παρατηρῶ, τὸ βαστάζω ἐκ τοῦ bastire· ἀλλ' ὁμολογητέον ὅτι αἰτία τούτου εἶναι ἡ διατύπωσις αὐτοῦ τοῦ κ. Τρ. Ἀναγράφω τὸ κείμενόν του «Ἐδῶ ἀνήκουν ποικίλαι λέξεις, μολονότι δὲν εἶναι ἐντελῶς βεβαιωμένη ὄλων ἢ ἐτυμολογία, καρυόφυλλον-caryollyllum, Βενετ. garofalo-γαρίφαλο, βαστάζω, Ἰταλ. bastire-bastone μπασιούνι· βραχίων brachium-braccio μπράτσο». Καὶ ἐρωτᾶται τί θέλει τὸ βαστάζω παρὰ τὸ bastire; δὲν συνδέονται ταῦτα πρὸς ἀλληλα; καὶ πῶς;

Αὐτὰ εἶναι τὰ πράγματα. Ὁ κ. Τρ. διδάσκει περὶ τῆς ἱστορίας τῆς Ἑλλην. γλώσσης ὅσα εἶδομεν ἄνωτ., σ. 17—9, ὁμοίως περὶ τῶν παπύρων (περὶ τῶν ἐπιγραφῶν, τῶν συγγραφέων κλπ. οὐδεμίαν κάμνει μνεῖαν)· σφάλλεται ὅποια καὶ ὅποσα εἶδομεν φιλολογικὰ καὶ γλωσσολογικὰ σφάλματα, ἐγκατέλιπε τὴν ἐπιστήμην πρὸ ἐτῶν καὶ ἐτράπη ἐπὶ ἀλλότρια. Ἐ! λοιπὸν βέβαια ἔχει ὄλα τὰ προσόντα πρὸς τὴν καθηγεσίαν. Δὲν ἔχει οὕτως; Ἐγὼ ἔπραξα κατὰ δύναμιν καὶ πρὸς τὸ Πανεπιστήμιον καὶ πρὸς τὴν πατρίδα τὸ καθήκόν μου μετὰ πάσης ψυχραιμίας καὶ ὄλως ἀνικειμενικῶς. Εἰς τὰ πολλὰ καὶ πολυειδῆ κοσμητικὰ ἐπίθετα καὶ τὰς ποικίλας κατηγορίας ἅς ἀποδίδει μοι ὁ κ. Τρ., δὲν κρίνω ἄξιον ν' ἀπαντήσω· πάντοτε φαίνεται ἀληθεῦον τὸ λόγιον, καθ' ὃ ὅ ἔχων ὀλιγώτερον δίκαιον βοᾷ δυνατότερα. Βίος δὲ δημόσιος ἡμίσεος σχεδὸν αἰῶνος εἶναι καταλληλότερος νὰ μαρτυρήσῃ περὶ ἐμοῦ ἀπάθέστερον καὶ πιστότερον τοῦ κ. Τρ., ὅστις τοσοῦτον φαίνεται ἐξοργισθεὶς ἐκ τοῦ ἐλέγχου ἐφ' οἷς ἔσφάλη

¹ Ἄς λάβῃ τις ὑπ' ὄψιν ὅτι ἄνθρωπος φιλοδοξῶν ν' ἀναλάβῃ καὶ διδάξῃ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τὰ γλωσσολογικὰ μαθήματα, διωρίσθη ἀνώτερος ἐπόπτης τῶν δημοτικῶν σχολείων, καίτοι οὔτε παιδαγωγικὰς σπουδὰς ἔχει κάμει, οὔτε διδάσκαλος οὐδ' ἐπὶ μίαν κἄν ὥραν ποτὲ ἐχρημάτισεν! Ὅτι δι' αὐτὸ ἀντὶ ἐπιθεωρήσεως τῶν διδασκάλων καὶ ὁδηγίας περὶ τοῦ ἔργου των, περιφέρεται ἀνά τὴν Ἑλλάδα καὶ ἀδραῖς δαπάναις τοῦ δημοσίου ταμείου κάμνει ἐνώπιον τῶν διδασκάλων διαλέξεις ὑπὲρ τοῦ μαλλιαρισμοῦ, διδάσκων αὐτοὺς τὴν ἱστορίαν τῆς Ἑλλ. γλώσσης, ὅπως εἶδομεν ἄνωτέρω, καὶ πρὸς τούτοις ἄξιοι καθηγεσίαν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ!

ὥστε καὶ ἀμαρτήματά μου πρὸ 44 ἐτῶν, ὡς εἶπον, γενόμενα, καὶ τυπογραφικὰ ἀκόμη λάθη νὰ περισυλλέγη καὶ προφέρῃ, ἵνα δείξῃ ὅτι σφάλλομαι¹. Οὐτε εἶχον οὔτε ἔχω τὴν ἀνόητον ἀξίωσιν τοῦ ἀλαθήτου πᾶν τοῦναντίον, ἐπίσταμαι εἶπερ τις καὶ ἄλλος, ὅτι ἐν τῷ μακρῷ χρόνῳ τῆς ἐργασίας μου πολλὰ ἐσφάλην. Ἄλλ' εἶναι γνωστὸν τοῖς ἀσχολουμένοις περὶ τὴν Ἑλλην. γλῶσσαν, ὅτι οὐδέποτε μέχρι σήμερον ἔπαυσα νὰ ἀσχολῶμαι περὶ αὐτὴν καὶ δὴ νὰ διορθῶ μὲν πολλὰ τῶν σφαλμάτων μου, νὰ παρακολουθῶ δὲ καὶ διδάσκωμαι εὐγνωμόνως ὅσα ἄλλοι ἐπιστήμονες εὐτυχέστεροι ἐμοῦ ἐξεύρον καὶ διώρθωσαν τῶν ἡμαρτημένων μοι. Ἄλλὰ ἀκριδῶς, διὰ τοῦτο νὰ κατηγορῶμαι σήμερον ὅτι δὲν ἀνέγνωσά τι, περὶ οὗ ἄλλος ἐπιστήμων ἄλλην, διάφορον ἐμοῦ, ἐξέφρασε γνώμην, εἴτε ἀσπαστὴν γενομένην ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης καθόλου εἴτε καὶ μὴ, καὶ νὰ περιυβρίζωμαι τοιουτοτρόπως ἀκριδῶς ὑπ' ἐκείνου, ὅστις ἀξιοῖ μὲν νὰ διδάξῃ ὅσα ἐγὼ μέχρι χθὲς ἐξεύρισκον καὶ ἐδίδασκον, ἀγνοεῖ δὲ αὐτά, εἶναι προφανῶς ἄτοπον. Ἐπειτα παρατηρῶ καὶ τόδε, ὅτι οὔτε ἐκμηδενίζει οὔτε κατασχύνει τὸν ἐπιστήμονα τὸ σφάλλεσθαι κατὰ τὴν ζήτησιν τοῦ ἀγνώστου, τοῦναντίον ἐκμηδενίζει καὶ κατασχύνει ἢ ἐμμονὴ αὐτοῦ εἰς τὰ πλημμελῆ καὶ οἱ ἀγῶνες αὐτοῦ νὰ συγκαλύπτῃ τὰ σφάλματα καὶ ἀποφεύγῃ παντὶ τρόπῳ τὸν ἔλεγχον, ὅπως εἶδομεν ποιοῦντα τὸν κ. Τρ., ὅστις ἀτυχῶς οὔτε τὴν γενναιότητα νὰ ὁμολογήσῃ τὰ σφάλματα αὐτοῦ οὔτε θέλησιν ἰσχυρὰν, νὰ ἀσχολῆται διαρκῶς καὶ ἀποκλειστικῶς περὶ τὴν ἐπιστήμην ἔχει, διὸ καὶ ἐγκαταλιπὼν αὐτὴν ἐγένετο ἀπόστολος τοῦ μαλλιαρισμοῦ. Ἐ! λοιπὸν ἄς μὴν ὀργίζεται μηδὲ ἄς παραπονῆται, διότι ὡς ἀφιολόγητος, ὡς ἀγλωσσολόγος, ὡς ἀμέθοδος καὶ λιποτάκτης ἀπὸ τῆς ἐπιστημονικῆς ἐρεύνης ἀπεκρούσθη ὑπὸ τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς. Ἐκρίθη ὅπως ἔδει.

Υ. Γ. Εἶχον γραφῆ καὶ τυπωθῆ τάνωτέρω, ὅτε ἔμαθον τὰ ἀκόλουθα: Ἐπειδὴ ἠγέρθη ἀμφισβήτησις μεταξὺ πολλῶν νομομαθῶν, ἂν ἢ ἐκλογή τοῦ λαβόντος τὰς περισσοτέρας ψήφους διὰ τὴν ἔδραν

¹ Διήλθον ἐπ' ἐσχάτων τὴν ἐν Κουρτίου Μελέταις δημοσιευθεῖσαν τῷ 1871 πραγματείαν περὶ ἀντεκτάσεως τοῦ ἀειμνήστου Brugmann. Εἶναι, σήμερον χρινομένη, πλήρης σφαλμάτων. Ἄλλὰ τίς δίκαιος κριτὴς θὰ κατελόγιζε σήμερον ταῦτα τοῦ σοφοῦ ἀληθῶς ἀναδειχθέντος βραδύτερον ἀνδρός ἐκείνου;

τῶν μαθημάτων τῆς γλωσσολογίας εἶναι ἔγκυρος ἢ ὄχι, οὗτος ἐνόμισεν ἀναγκαῖον ν' ἀποταθῆ δι' αἰτήσεώς του πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας καὶ ἀξιῶση, ἵνα ἐρωτηθῆ περὶ τούτου τὸ ὑπὸ τῆς Πολιτείας ἀκριβῶς πρὸς διάλυσιν τῶν τοιούτων ἀμφισθητήσεων καθεσταμένον Νομικὸν Συμβούλιον. Καὶ πράγματι τὸ Ὑπουργεῖον ἀπέστειλε τὸ σχετικὸν ἐρώτημα πρὸς τὸ Συμβούλιον καὶ τοῦτο ἐπελάβετο τοῦ πράγματος, ὅτε ὁ κ. Τριανταφυλλίδης καὶ οἱ ἐν τῷ Ὑπουργείῳ φίλοι του πληροφορηθέντες, ὡς φαίνεται, ὅτι ἡ ἐπικειμένη ἀπόφασις δὲν θὰ εἶναι εὐχάριστος εἰς αὐτούς, ἔσπευσαν καὶ ἀνεκάλεσαν τὸν σχετικὸν φάκελον ἀπὸ τοῦ Συμβουλίου καὶ οὕτως ἐματαίωσαν τὴν ἐκδίκασιν τοῦ ζητήματος. Τόσον πολὺ σέβονται τὴν δικαιοσύνην τῆς πατρίδος ἡμῶν οἱ ἀνώτεροι οὗτοι λειτουργοὶ τῆς Παιδείας! Τώρα ἴσως θὰ τὸ στείλουν νὰ δικασθῆ εἰς τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον ἢ εἰς τὴν ἱεράν Σύνοδον, ἢ πιθανώτερον ἢ τὸ κλείσουν εἰς τινὰ κίστην ἐρμητικῶς, ἵνα μὴ δικασθῆ ποτέ. Ἀληθῶς φοβεροὶ ἄνθρωποι, πρὸ οὐδενὸς τολμήματος ὑποχωροῦσιν! Παύουν πέντε καθηγητὰς διὰ γῆρας (κατὰ παράβασιν τοῦ Πανεπιστημιακοῦ νόμου περὶ ὁρίου ἡλικίας), παύουν ἀκόμη δύο ἄλλους δι' ἀντιπολιτευτικὰ φρονήματα, παρακωλύουν τὸν διορισμὸν ἄλλου, ἂν καὶ ἔλαβεν ἔξ ψήφους ἐκ τῶν ἐγγέα· οὕτω δὲ ἐν ἀπουσίᾳ ὀκτῶ ἄλλων καθηγητῶν διενεργοῦσιν ἐκλογὰς ἄλλων καθηγητῶν! Ἐπειδὴ δὲ καὶ οὕτως ἀπερρίφθη ὁ ἐκλεκτὸς αὐτῶν, δὲν ἐπιτρέπουν τώρα εἰς τὸν πλειοψηφῆσαντα νὰ τύχη παρὰ τοῦ ἀρμοδίου δικαστηρίου τὸ δίκαιόν του, διὸ ἀναλαμβάνουν τὸν σχετικὸν φάκελον. Εἶχεν ἄρα πλήρες δίκαιον ὁ γράφας πρὸ τινων ἡμερῶν, ὅτι ὁ κ. Γληνὸς θὰ βάλῃ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τὸν κ. Τριανταφυλλίδην, ἂν μὴ διὰ τῆς θύρας, τοῦλάχιστον διὰ τοῦ παραθύρου. Θὰ ἠδύνατο νὰ προσθέσῃ, ἢ ἐν ἀνάγκῃ καὶ διὰ τῆς καπνοδόχης!

Γ. Ν. ΧΑΤΖΙΔΑΚΙΣ